

Листни петна по зеленчуковите култури

Автор(и): проф. д-р Стойка Машева, ИЗК "Марица" Пловдив

Дата: 20.08.2018 Брой: 8/2018

Болестите, причиняващи листни петноsvания, са често срещани при зеленчуковите култури. Листните патогени обикновено са активни във влажно време. Техните спори се разпространяват чрез дъждовни капки и водни пръски. Признаците са петна с различни размери, цветове и багри върху листата. Причинителите се предимно от гъбни и бактериални патогени.

БАКТЕРИЙНИ ПЕТНОСВАНИЯ: бактериално струпясване по домати и пипер (*Xanthomonas vesicatoria*, *X. euvesicatoria*, *X. gardneri*) (Бактериен пригор), черно бактериалнострупясване (*Pseudomonas syringae* pv. *tomato*), ъгловати петна по краставиците (*Pseudomonas syringae* pv. *lacyrmans*), ореолов пригор по фасула (*Pseudomonas syringae* pv. *phaseolicola*), бактериален пригор по грах (*Pseudomonas syringae* pv. *pisi*)

Бактериалният пригор по фасула (*Xanthomonas campestris* pv. *phaseoli*) е икономически най-важното заболяване по фасула у нас. Развива се ежегодно, като нанася значителни загуби на производството. При наличие на благоприятни условия за развитието му може да доведе до масови поражения.

Признаци

При сеитба на заразени семена голяма част от понизите загиват, още преди да са се появили над почвената повърхност. Върху семеделите на поникналите се появяват мазни петна, а понякога те не се отварят и са причина за наблюдаваните „змийски глави“. При дъждовно време заразата от семеделите преминава върху същинските листа. По тях се появяват дребни мазни петна с неправилна форма. По-късно тъканта в тях прегаря и опадва. По бобовите петната са тъмнозелени, мазни. По-късно изсъхват и стават червеникавокафяви. Те са вдлъбнати и покрити с изсъхнал бактериен ексудат. Бактерията достига до семената и ги заразява. По тях се появяват малки язвички.

Борба

Въвеждане на 2-3 годишно сеитбообръщение. Използване на здрави или обеззаразени семена. При наличие на благоприятни условия или при поява на първи петна третиране с медсъдържащи ПРЗ: Бордомикс 20 ВП 375-500 г/дка; Фунгуран ОН 50 ВП 0,15-0,3%; Шампион 0,15-0,3%.

ГЪБНИ ПЕТНОСВАНИЯ: листна плесен по домати (*Fulvia fulva*), черни листни петна по кръстоцветни (*Alternaria brassicae*, *A. brassicicola* *A. raphani*), бели листни петна по домати (*Septoria lycopersici*), късен пригор по целината (*Septoria apii-graveolentis*), ран пригор по целината (*Cercospora apii*), листни петноsvания по магданоза (*Septoria petroselinii*, *Cercospora depresa*)

Черните листни петна (алтернариозата) по домати, пипер и патладжан (*Alternaria porri f. solani*) е най-разпространеното и най-често срещащо се заболяване по домати, отглеждани в култивационни съоръжения, и на открито. У нас черните листни петна са масово разпространени, особено в съоръженията с пластмасово покритие. При пипера и патладжана се среща сравнително по-рядко.

Признаци

По най-старите листа на домати, а по-късно и по цялото растение, се появяват дребни воднисти петна, които нарастват до 5-7 мм в диаметър. По-късно петната изсъхват, стават тъмно-кафяви, до черни с концентрична структура, сливат се и листът прегаря. Петната по стъблото, листните и цветните дръжки са подобни, с характерната концентрична структура. Те могат обхванат изцяло нападнатите части и да причинят изсъхването им над мястото на поражението. Петната по плодовете започват от дръжчената ямичка и също имат концентрична структура. За редуциране на добива особено значение имат петната по цветните дръжки, които могат да причинят окапване на цветовете. При висока относителна влажност на въздуха засегнатите участъци се покриват с черен налеп от спороношението на гъбата.

По най-долните листа на пипера се появяват петна с размери 1-2 см с концентрична структура. Инфекцията се придвижва нагоре. Заразените листа увяхват, загиват и падат. По стъблото се появяват малки, тъмни и леко хлътнали участъци. По-късно те нарастват и образуват кръгли или леко удължени по-светли петна с концентрична структура. Гъбата напада и плодовете. Петната по тях могат да обхванат цялата горна част на плода. Заразените плодове окапват преди достигане на зрялост.

Причинителят напада патладжана през всички фази на развитието му. Може да причини гниене на разсада. Нападението започва от най-долните листа и продължава нагоре. Петната са с концентрична структура. Инфекцията по плодните дръжки може да причини преждевременно падане на плодове.

Борба

Въвеждане на 3-4 годишно сеитбообращение. Отглеждане на устойчиви сортове. Обеззаразяване на семената. Производство на разсад в стерилен или обеззаразен субстрат. Поддържане на оптимален температурно-влажен режим в култивационните съоръжения; Редовно проветряване на съоръженията. Третиране с ПРЗ при поява или при наличие на благоприятни условия.

В брой 7/2018 на списание "Растителна защита" четете по-подробна информация за признаците на заболяванията и борбата срещу тях.